

prima instanță: V. Buhnaci
instanța de apel: E. Clim, N. Traciuc, Iu. Cotruță

dosarul nr. 2ra-2443/13

D E C I Z I E

02 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Tamara Chișca – Doneva, Valentina Clevadi Vera Macinskaia, Ion Arhiliuc

examinînd recursul declarat de către Severin Efrosinia și Parnov Ilie prin intermediul reprezentantului Tarsîna Vasile,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Efrosiniei Severin și Parnov Ilie împotriva lui Parnov Andrei cu privire la declararea succesorului nedemn,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Parnov Andrei și Parnov Vladimir, casată hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 08 noiembrie 2013 și emisă o nouă hotărîre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 08 iulie 2009 Severin Efrosinia și Parnov Ilie au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Parnov Andrei cu privire la declararea succesorului nedemn.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, părinții lor au decedat, Parnov Vladimir la 01 august 1996, iar Parnov Marina la 19 mai 2009.

Fiind în viață, aceștia au avut doleanța ca imobilul în care locuiau (apartamentul nr. 34 compus din 2 odăi, amplasat în or. Strășeni, str. Iachir, 2) să rămînă în proprietate nepoatei Severin-Tinerelu Marina, care a crescut la ei de mică. Despre această dorință a părinților au cunoscut toți membrii familiei, inclusiv și pîrîtul.

Menționează reclamanții că, în anul 2005 Parnov Andrei profitînd de faptul că Parnov Marina suferea de o maladie psihică, contrar voinței acesteia, a impus-o să întocmească acte privind testarea averii pe numele său și a copiilor săi.

Astfel, la 26 octombrie 2005 Parnov Andrei s-a prezentat cu Parnov Marina la biroul notarial „Goncearuc Galina”, unde a fost întocmit testamentul nr. 5350, în

baza căruia a devenit unicul moștenitor al apartamentului nr. 34 din str. Iachir, 2, or. Strășeni.

Totodată, cunoscînd despre faptul că la cererea mamei sale, Marinei Parnov, a fost emisă decizia Consiliului Strășeni nr. 14/04.1 din 11 august 2004, prin care nepoata Severin Marina a fost inclusă în ordinul de repartitie al apartamentului nr. 34 din str. Iachir, 2, or. Strășeni, pîrîtul Parnov Andrei a întocmit cerere din numele Marinei Parnov adresată Consiliului Strășeni, ultimul prin decizia nr. 29/10.3 din 08 decembrie 2005 abrogînd decizia precedentă nr. 14/04.1 din 11 august 2004, Parnov Andrei fiind inclus în bonul de repartitie în locul Marinei Severin.

Ulterior, conform hotărîrii nr. 15 din 16 februarie 2007 a Consiliului Strășeni și a contractului de vînzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată din 13 martie 2007, apartamentul în litigiu a fost transmis în proprietatea Marinei Parnov cu includerea în lista persoanelor care au participat la privatizare a lui Parnov Andrei și fiul acestuia Parnov Vladimir, a.n. 1986.

Susțin reclamanții că, în perioada aflării mamei sale la întreținerea pîrîtului, aceasta a fost supusă unui tratament inuman din partea familiei Parnov Andrei, nefiindu-i permisă întîlnirea cu alți membri ai familiei.

Consideră reclamanții că Parnov Andrei este nedemn de a fi succesor și urmează a fi decăzut din dreptul de succesiune.

Prin hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 08 noiembrie 2010 acțiunea a fost admisă, Parnov Andrei fiind declarat succesor nedemn după decesul Marinei Parnov.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013 apelul declarat de către Parnov Andrei și Parnov Vladimir a fost admis, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost respinsă.

La 20 mai 2013, în termenul prevăzut de lege, Severin Efrosinia și Parnov Ilie prin intermediul reprezentantului Tarsîna Vasile au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013 cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Strășeni din 08 noiembrie 2010.

Recurenții în motivarea recursului au indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a interpretat eronat legea materială și procedurală și a dat o apreciere subiectivă circumstanțelor pricinii.

La 17 iunie 2013 în adresa lui Parnov Andrei a fost expediată copia recursului declarat de către Severin Efrosinia și Parnov Ilie cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 30 iulie 2013 Parnov Andrei a depus referință, în care a cerut respingerea recursului declarat de către Severin Efrosinia și Parnov Ilie și menținerea deciziei instanței de apel ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele dosarului rezultă că recurenții-reclamanți Severin Efrosinia și Parnov Ilie s-au adresat cu prezenta cerere de chemare solicitînd declararea lui Parnov Andrei ca successor nedemn asupra moștenirii rămase după decesul Marinei Parnov, în temeiul art. 1434 Cod civil.

Conform art. 1434 Cod civil nu poate fi succesor testamentar sau legal persoana care: a) a comis intenționat o infracțiune sau o faptă amorală împotriva ultimei voințe, exprimate în testament, a celui ce a lăsat moștenirea dacă aceste circumstanțe sînt constatate de instanța de judecată; b) a pus intenționat piedici în calea realizării ultimei voințe a celui ce a lăsat moștenirea și a contribuit astfel la chemarea sa la succesiune ori a persoanelor apropiate sau la majorarea cotei succesoriale ale tuturor acestora.

Potrivit art.1435 Cod civil, circumstanța care constituie temei pentru decădere din dreptul la succesiune trebuie constatată de instanța de judecată.

Din prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că nedemnitățile sau nevredniciile succesoriale constă în decăderea unui moștenitor din dreptul de a culege o anumită moștenire, inclusiv rezerva la care ar fi avut dreptul din această moștenire, deoarece s-a făcut vinovat de o faptă gravă față de cel care lasă moștenirea.

Nedemnitățile succesoriale constituie o sancțiune, deoarece stopează realizarea vocației succesoriale pentru anumite cazuri.

Astfel, nedemnitățile succesoriale este aplicabilă numai în cazul săvârșirii faptelor expres determinate de lege, această normă avînd un caracter imperativ. Mai mult ca atît, sancțiunea nedemnității urmează a fi aplicată doar în baza unor probe incontestabile și strict determinate de legislator (sentință de condamnare, hotărîre de judecată etc.).

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii, și anume procurile eliberate de către Parnov Marina pe numele fiului său Parnov Andrei în vederea primirii pensiei de la Oficiul poștal Strășeni, și a compensațiilor nominative de la Banca de Economii, declarațiile martorilor Sîrbu Svetlana, Mărgineanu Galina, Vasian Ion, Vasian Elena, Frumosu Andrei, explicațiile părților expuse pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel rezultă că Parnov Marina, fiind în vîrstă înaintată, s-a aflat la întreținerea lui Parnov Andrei ultimii 5 ani, trecînd cu traiul la recurenta-reclamantă Severin Efrosinia numai în ultima lună înainte de deces.

De asemenea, nu a fost probat faptul că intimatul-pîrît Parnov Andrei a comis intenționat careva infracțiune sau faptă amorală, precum și că a fi avut un comportament inuman, izolînd-o pe Parnov Marina de cei de împrejur și membrii familiei.

Or, unica probă – declarațiile martorilor Dragan Marina, Bălățel Nina, Bolia Vera, nu poate avea prioritate în raport cu declarațiile martorilor Sîrbu Svetlana, Mărgineanu Galina, Vasian Ion, Vasian Elena și Frumosu Andrei, potrivit cărora doar intimatul Parnov Andrei i-a purtat de grijă mamei sale Parnov Marina, tratînd-o în modul cuvenit.

De asemenea, nu a fost probată circumstanța invocată de către recurenții-reclamanți în cererea de chemare în judecată precum că Parnov Andrei a reținut buletinul de identitate al Marinei Parnov, astfel nefiind posibilă întocmirea de către ultima vreunui act juridic prin care să-și manifeste ultima sa voință.

În acest sens, proba prezentă în materialele pricinii – răspunsul parvenit din Comisariatul de poliție r-ul Strășeni la plîngerea Efrosiniei Severin nu este relevantă la caz, deoarece din conținutul acestuia rezultă că obiectul plîngerii este deținerea de către intimatul Parnov Andrei a documentelor pe apartament. Or, lipsa documentelor ce certifică dreptul de proprietate asupra imobilului nu este un impediment în întocmirea testamentului, adică realizarea voinței testatorului.

În circumstanțele relevate și în contextul normelor de drept enunțate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel privind respingerea acțiunii, nefiind argumentată prin probe pertinente și concludente temeinicia acesteia.

Nu pot fi reținute argumentele recurenților că la întocmirea testamentului de către Marina Parnov consimțămîntul acesteia a fost viciat, deoarece în cadrul dezbaterilor judiciare nu și-a găsit confirmare faptul utilizării din partea intimatului Parnov Andrei a unor mijloace dolosive sau viclene pentru a o determina pe Parnov Marina să încheie acest act juridic. Mai mult ca atît, prin hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 20 iulie 2010, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2011, acțiunea Efrosiniei Severin și Parnov Ilie împotriva lui Parnov Andrei cu privire la declararea nulității testamentului nr. 5350 din 26 octombrie 2005 a fost respinsă.

Nu pot fi reținute drept teme de admitere a acțiunii nici faptul că prin hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 08 noiembrie 2010, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2011, a fost anulată decizia Consiliului orășenesc Strășeni nr. 29/10.3 din 08 decembrie 2005 și declarat nul ordinul de repartitie emis în baza acestei decizii cu excluderea lui Parnov Andrei și fiului său Parnov Vladimir din lista de privatizare a apartamentului în litigiu, deoarece în baza hotărîrii invocate intimatul Parnov Andrei nu poate fi decăzut din dreptul său la succesiune în temeiul testamentului nr. 5350 din 26 octombrie 2005. Or, prin acest act judecătoresc nu s-a stabilit săvîrșirea de către intimatul Parnov Andrei a unei infracțiuni sau fapte amurale în sensul prevederilor art. 1434 Cod civil.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că decizia instanței de apel este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Severin Efrosinia și Parnov Ilie prin intermediul reprezentantului Tarsîna Vasile.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Efrosiniei Severin și Parnov Ilie împotriva lui Parnov Andrei cu privire la declararea succesorului nedemn.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca - Doneva

Valentina Clevadi

Vera Macinskaia

Ion Arhiliuc